

Пам'ятка для депутатів Стрийської міської ради

“Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів депутатів місцевих рад”

Відповідно до статті 49 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” депутат зобов’язаний брати участь у роботі сесій ради, засідань постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано. Депутат має право ухвального голосу з усіх питань, які розглядаються на сесіях ради, а також на засіданнях постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано. Разом з тим депутати місцевих рад є суб’єктами, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”, в тому числі щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Відповідно до частини першої статті 35-1 Закону України “Про запобігання корупції” правила врегулювання конфлікту інтересів в діяльності депутатів місцевих рад визначаються законами, які регулюють статус відповідних осіб та засади організації відповідних органів.

Закон України “Про запобігання корупції” виділяє два типи конфлікту інтересів – потенційний та реальний.

Потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої представницькі повноваження, що може вплинути на об’єктивність чи неупередженість прийняття ним рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її представницькими повноваженнями, що впливає на об’єктивність або неупередженість прийняття рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Отже, конфлікт інтересів – це ситуація, при якій депутат, виконуючи свої обов’язки, має приватний інтерес (особисту зацікавленість), який хоча і не обов’язково призводить до прийняття неправомірного рішення або вчинення неправомірного діяння, але здатний до цього призвести.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв’язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях. Саме наявність чи відсутність у особи приватного інтересу до вирішення певного питання у більшості випадків буде індикатором, що свідчитиме про конфлікт інтересів у особи.

Сам факт існування потенційного або реального конфлікту інтересів - це не правопорушення, а ось неповідомлення депутатом про наявність реального конфлікту інтересів при виконанні своїх посадових обов’язків, або вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів — правопорушення.

Статтею 59-1 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” передбачено, що депутат публічно повідомляє про конфлікт інтересів, який виник під час участі у засіданні ради, іншого колегіального органу (комісії, комітету, колегії тощо), відповідному колегіальному органу та не бере участі у розгляді, підготовці та прийнятті рішень відповідним колегіальним органом.

Якщо неучасть депутата у прийнятті рішення призведе до втрати повноважності відповідної ради, іншого колегіального органу, депутат, у якого наявний конфлікт інтересів, бере участь у прийнятті радою, іншим колегіальним органом рішення, за умови публічного самотійного повідомлення про конфлікт інтересів під час засідання цього колегіального органу.

Інформація про повідомлення депутата про конфлікт інтересів обов’язково вноситься до протоколу засідання ради.

За порушення встановлених Законом України “Про запобігання корупції” вимог, заборон та обмежень депутати місцевих рад притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 5 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад” повноваження депутата місцевої ради припиняються достроково, у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду, за яким його засуджено до позбавлення волі, або набрання законної сили рішенням суду, яким його притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов’язаного з корупцією, та застосовано покарання або накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов’язані з виконанням функцій місцевого самоврядування.

Нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог Закону України “Про запобігання корупції” підлягають скасуванню органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об’єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, зокрема Національного агентства, органу місцевого самоврядування (частина перша статті 67 цього Закону).

Питання конфлікту інтересів – етична норма поведінки, коли депутати свідомі того, що неетично голосувати за надання земельних ділянок своїм родичам, надавати преференції своїм фірмам, вигравати тендери у своєї ради. Отже, якщо депутат буде ставити відданість моральним принципам і громаді вище відданості окремим особам, партіям чи власним інтересам, він уникне ризику бути запідозреним у вчиненні протиправних корупційних дій.

Приклади наявності та відсутності конфлікту інтересів роз’яснено у

Методичних рекомендаціях від 02 квітня 2021 року № 5 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та регулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції».

Отже, для того щоб приватні інтереси не заважали приймати об'єктивні та неупереджені рішення, існує процедура запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, яка звільняє рішення від впливу приватних інтересів:

1. Вживати заходів щодо недопущення виникнення конфлікту інтересів.
2. Повідомити про конфлікт інтересів в разі його виникнення.
3. Не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах конфлікту інтересів.
4. Врегулювати конфлікт інтересів.

Кому повідомляти:

1. НАЗК;
2. Профільну депутатську комісію;
3. Уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

В ситуації потенційного чи реального конфлікту інтересів депутати можуть брати участь в розгляді та прийнятті радою рішення лише після того, як публічно заявлять про конфлікт інтересів (якщо такий наявний).

Запис про публічну заяву про КІ має бути занесений до протоколу засідання ради.

Оголошення здійснюється під час засідання ради, до початку розгляду питання, у вирішенні якого є приватний інтерес.

Робота депутатів у складі профільної депутатської комісії.

У разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів при роботі в складі профільної депутатської комісії місцевої ради, заборонено брати участь в прийнятті рішень цим органом. Це означає, що депутату заборонено брати участь у підготовці документів для прийняття рішення, комісії заборонено враховувати депутата для визначення кворуму, а депутату заборонено голосувати при розгляді цього питання.

1. Не брати участь в підготовці питання.
2. Не брати участь в обговоренні питання, в якому є КІ.
3. Не брати участь в голосуванні.
4. Заява.

Строки:

1. Повідомляти про конфлікт інтересів необхідно не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли депутату стало відомо про конфлікт інтересів, або коли депутат мав дізнатись про конфлікт інтересів.

2. Про конфлікт інтересів депутата може повідомити будь-який інший член комісії, або учасник засідання, якого стосується питання.

3. Заява депутата про конфлікт інтересів заноситься до протоколу засідання комісії.

Відповідальність: Адміністративна відповідальність

1. неповідомлення особою про наявність конфлікту інтересів - від 1700 до 3400 грн.

2. вчинення дій чи прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів - від 3400 грн до 6800 грн.

3. повторне вчинення протягом року після накладання аналогічного стягнення - від 6800 до 13600 (+ позбавлення права обіймати певні посади або займатись певною діяльністю на рік).